

1: Innledning og bakgrunn

Alle kommuner skal i henhold til kommunelovens bestemmelser ha et kontrollutvalg, som utpekes av kommunestyret. Utvalget skal etter at gjeldende kommunelov ha minimum 5 medlemmer, og minst ett av dem skal som tidligere velges blant kommunestyrets medlemmer. Det er gitt regler om valgbarhet – som blant annet utelukker alle ansatte i kommunen, enkelte folkevalgte og medlemmer av folkevalgte organer samt personer som har visse roller i selskap kommunen har eierinteresser i. Kommunens ordfører og revisor har møte- og talerett i kontrollutvalgets møter.

I likhet med andre folkevalgte organ, er hovedregelen at saker behandles og vedtak treffes i møter. Enhver har rett til å overvære møtene, med mindre møtet er vedtatt lukket. Kommunestyret skal sørge for at det stilles tilfredsstillende sekretariatsbistand til disposisjon. Sekretariatet skal påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt. Sekretariatet skal være uavhengig av kommunens administrasjon.

Kontrollutvalget kan hos kommunen, uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som utvalget finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene.

2: Kontrollutvalgets rolle og ansvar

Kontrollutvalget fører løpende kontroll med den kommunale forvaltningen på vegne av kommunestyret. Kommunestyret har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet.

Kontrollutvalget skal påse at kommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte. Når kontrollutvalget har blitt forelagt revisjonsberetningen fra revisor, skal utvalget avgi uttalelse om årsregnskapet og årsberetningen før fastsetting av kommunestyret.

Kontrollutvalget skal videre påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak [etterlevelseskontroll], og at det blir gjennomført systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkninger ut fra kommunestyrets vedtak [forvaltningsrevisjon]. Forvaltningsrevisjon utføres både av kommunens virksomhet og av selskaper kommunen har eierinteresser i. Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med forvaltningen av kommunens interesser i selskaper mv. [eierskapskontroll]. Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, kommunestyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal også påse at de vedtak som kommunestyret fatter ved behandlingen av revisjonsrapporter blir fulgt opp.

Dette utelukker selvsagt ikke at kontrollutvalget behandler enkeltstående kontrollsaker. Siden kontrollutvalget er et organ for kontroll med den kommunale forvaltningen, er det naturlig at utvalget først og fremst betrakter enkeltsaker ut fra et systemperspektiv. Et kontrollutvalg behandler selv verken ordinære forvaltningssaker eller fatter enkeltvedtak, og er heller ikke et klageorgan. Som hovedregel prioriterer utvalget på selvstendig grunnlag hvilke forhold som er aktuelt å bruke tid og andre ressurser på. Man vil normalt sett tillegge sakenes potensial for læring og kvalitetsforbedring en del vekt, siden dette er et av hovedmålene med kontrollarbeidet.

Kontrollutvalget skal utarbeide forslag til budsjettramme for det samlede kontrollarbeidet i kommunen. Utvalget skal dessuten utarbeide innstilling til valg eller endring av revisjonsordning for kommunen, samt valg av revisor – i den grad spørsmålet er gjenstand for vurdering.

3: Kontrollutvalgets sammensetning

I størstedelen av 2023 har utvalget bestått av følgende representanter:

Vegard Fønnebø Strand, leder
Unn Helen Nergård, nestleder
Asbjørn Sørfjord, medlem
Sigrid Vevelstad, medlem
Reidun Enoksen, medlem

Konstituerende møte etter kommunevalget gav denne sammensetningen:

Sverre Johan Larsen, leder
Torhild Haugann, nestleder
Claudia Pettersen, medlem
Petter Sommer, medlem
Nelly Johansen, medlem

Det er valgt to varamedlemmer, som innkalles i rekkefølge.

4: Møtevirksomhet

Kontrollutvalget har avholdt 4 møter i løpet av året og behandlet 18 saker.

5: Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalget har avgitt uttalelse om kommunens årsregnskap og årsberetning for 2022. Revisors beretning var uten modifikasjoner.

Kontrollutvalget har hatt skriftlig uttalelse om resultatet av forenklet etterlevels kontroll med økonomiforvaltningen etter kommuneloven § 24-9 for regnskapsåret 2022 til behandling. Kontrollen dreide seg om etterlevelse kommunelovens internkontrollbestemmelser [kapittel 25]. Det ble avgitt en modifisert uttalelse fra revisors side. Kontrollutvalget forutsetter for sin del at kommunens administrasjon følger opp dette årets etterlevels kontroll, og iverksetter formålstjenlige forbedringstiltak.

Kontrollutvalget har fått orienteringer om revisjonsstrategi og har ellers holdt seg løpende orientert om revisjonsarbeidet gjennom regnskapsrevisors deltakelse på flere av kontrollutvalgets møter.

6: Forvaltningsrevisjon

Forvaltningsrevisjonsprosjektet «Saksbehandling av helse- og omsorgstjenester» ble gjennomført i 2022/23. Kontrollutvalget behandlet rapporten 31.03.2023. Kommunestyret sluttet seg 31.05.2023 til kontrollutvalgets uttalelse i tilknytning til rapporten med tillegg av 4 merknader for egen regning. Kontrollutvalget tar sikte på å følge opp kommunens forbedringsarbeid i løpet av 2. kvartal 2024.

Videre har kontrollutvalget et forvaltningsrevisjonsprosjekt med tema knyttet til «Tidlig innsats og tverrfaglig samarbeid» i bestilling. Endelig rapport ble avlagt i februar 2024.

Kontrollutvalget vil løpende rapportere resultatet av gjennomførte forvaltningsrevisjoner til kommunestyret, samt påse at de vedtak som kommunestyret fatter ved behandlingen av forvaltningsrevisjonsrapporter har blitt fulgt opp. Jf. kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav e.

7: Eierskapskontroll

Det er ikke gjennomført eierskapskontrollprosjekter i løpet av året, grunnet ressurs hensyn og avveininger knyttet til risiko og vesentlighet.

Kontrollutvalget vil løpende rapportere resultatet av gjennomført eierskapskontroll til kommunestyret, samt påse at de vedtak som kommunestyret fatter ved behandlingen av rapporter fra eierskapskontroll har blitt fulgt opp. Jf. kommuneloven § 23-2 første ledd bokstav e.

8: Enkeltstående kontrollsaker

Utvalget fått orienteringer fra kommunens administrasjon om ulike tema av interesse for utvalget, blant annet resultater fra avholdte statlige tilsyn.

Skriftlige henvendelser til kontrollutvalget behandles normalt som egen sak, og avsender gis som hovedregel en skriftlig tilbakemelding på henvendelsen når kontrollutvalgets arbeid med saken er avsluttet. Det er ikke mottatt slike henvendelser i løpet av året, og kontrollutvalget har heller ikke på eget initiativ fokusert på enkeltstående saker – ut over å holde seg orientert om aktuelle forhold.

Kontrollutvalget vurderer som hovedregel selv hvilke problemstillinger som er innenfor tilsynsmandatet gitt i kommuneloven. Kontrollutvalget må dessuten uansett foreta en prioritering av så vel økonomiske som andre ressurser utvalget disponerer over.

9: Andre saker av betydning

Den som foretar revisjon skal løpende vurdere sin uavhengighet. Oppdragsansvarlig revisor skal hvert år, og ellers ved behov, avgi en skriftlig egenvurdering av sin uavhengighet til kontrollutvalget. Jf. § 19 i forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Gjennom uavhengighetserklæringer til kontrollutvalget fra oppdragsansvarlig for hhv. regnskapsrevisjon og forvaltningsrevisjon, har revisor dokumentert skriftlig de forhold som ifølge lov og forskrift kan ha betydning for spørsmålet om uavhengighet, og som derfor skal vurderes løpende.

10: Drift og økonomi

Når det gjelder revisjonsoppgavene, deltar kommunen i samvirkeforetaket Revisjon Midt-Norge. I følge § 6 i selskapets vedtekter fastsettes både årsbudsjett og økonomiplan av årsmøtet, etter forslag fra styret. Virksomhet organisert som samvirkeforetak er derfor i likhet med IKS indirekte underlagt folkevalgt styring i forretningsmessige forhold.

Videre deltar kommunen i et interkommunalt samarbeid om sekretariatsbistand [SE-KON]. Enheten fører særregnskap og det utarbeides særbudsjett for samarbeidstiltaket. Enheten er med virkning fra 1. januar 2023 omdannet fra § 27-samarbeid til kommunalt oppgavefelleskap i samsvar med overgangsbestemmelsen i kommuneloven § 31-2. Representantskapet fastsetter årsbudsjett og fordeling av kostnaden på deltakerkommunene, basert på folketall. Representantskapet besluttet 05.09.2023 i medholdt samarbeidsavtalens § 23 annet punktum at det ikke skal utarbeides eget årsbudsjett, årsregnskap og egen årsberetning så lenge vilkårene for unntak er oppfylt. Jf. §§ 8-3 og 8-4 i forskrift om økonomiplan, årsbudsjett, årsregnskap og årsberetning for kommuner og fylkeskommuner mv. Omleggingen iverksettes med virkning fra regnskapsåret/budsjettåret 2024.

Når det gjelder kontrollutvalgets egne kostnader, eksempelvis møtegodtgjørelse og reiseutgifter, inngår dette direkte i kommuneregnskapet. Det varierer hvordan dette løses budsjetteknisk, men kontrollutvalgets forslag til budsjettramme for det samlede kontrollarbeidet i kommunen inneholder slike kostnader – så vel som kostnadene til kjøp av revisjonstjenester og sekretariatsbistand.

Så langt kontrollutvalget kjenner til, har kostnadene samlet sett vært som forventet i 2023.

11: Faglig oppdatering og kompetanseutvikling

Utvalgets medlemmer gis innenfor budsjettrammene tilbud om deltakelse på kontrollutvalgskonferansen, som arrangeres årlig i regi av NKRF [Norges Kommunerevisorforbund].

Sekretariatsenheten er medlem i NKRF og deltar på kurs og konferanser som arrangeres av denne yrkesfaglige interesseorganisasjonen. NKRFs årsmøte vedtok i 2018 å utvide reglene for obligatorisk etter- og videreutdanning til også å omfatte personlige medlemmer som utfører sekretariatsoppgaver for kontrollutvalg med virkning fra 2019. Tilsvarende regler har vært gjeldende siden 2001 for de personlige medlemmene som utfører lovbestemt revisjon. Formålet er å vedlikeholde og utvikle medlemmenes kompetanse, noe som gir trygghet for høy faglig kvalitet på revisjon og sekretariatsbistand som utøves av NKRFs medlemmer.

12: Oppsummering og avslutning

Kontrollutvalget legger med dette frem årsrapporten til kommunestyrets orientering. Hovedhensikten er å gi kommunestyret som oppdragsgiver et bilde av kontrollutvalgets aktivitet samt utvalgets rolle i kommunens egenkontroll.

Årsrapporten inneholder også informasjon om oppfølgingsarbeidet etter bestemmelsen i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 5. Kontrollutvalget anmoder derfor om at kommunestyret behandler rapporten som egen sak. I denne forbindelse er kommunedirektøren gitt anledning til å uttale seg før kontrollutvalget behandler rapporten, jf. kommuneloven § 23-5. I den grad slik uttalelse er avgitt, er denne tatt inn i årsrapporten i form av eget appendiks.

Vevelstad 14.03.2024

Kontrollutvalget i
Vevelstad kommune